

VOL. X I V - (2) 1 ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 497

ਮੈਸ.ਰਾਜ ਫੂਲਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਿਮਲਾ ਗਰੋਵਰ ਜੇ.

ਲਾਭ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੇ ਸਾਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ਾਮਲ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਜੇ

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ, ਜੇ.

ਪੀ.ਸੀ. ਵਧਵਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਐਨ.ਓ. 752 ਦੇ 1959

20 ਜਨਵਰੀ 1961

ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ (ਭਰਤੀ) ਨਿਯਮ, 1954—ਨਿਯਮ 4—ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ (ਕਾਡਰ) ਨਿਯਮ, 1954 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ (ਕਾਡਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ) ਨਿਯਮ, 1955—ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ—ਆਰਟੀਕਲ 311-ਏ ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1955—ਨਿਯਮ 3—ਉੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਲ ਜੂਨੀਅਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ—ਕੀ ਰੈਂਕ ਵਿਚ ਕਮੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਭਰਤੀ) ਨਿਯਮ, 1954, ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ (ਕਾਡਰ) ਨਿਯਮ, 1954 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ (ਕਾਡਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਮਜਬੂਤੀ) ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 1955, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਡਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਇੱਕ ਕਾਡਰ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

498 ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼ [VOL . X I V - (2)

ਇਹ ਹਰੇਕ ਨਵੇਂ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਅਸਲ ਰੈਂਕ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਪਲਬਧ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਜੂਨੀਅਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਰ ਕਾਡਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਡਰ ਪੋਸਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਸੀ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੈਸੀਅਤ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਨ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵਾਪਸੀ ਆਰਟੀਕਲ 311 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ। ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (4) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਤਰੱਕੀ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਏ ਉੱਤਮ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿਚ ਹੋਰ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਤਰੱਕੀ ਰੋਕਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (4) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ, ਇੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ, ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹੈ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ, ਕਾਰਵਾਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XIV - (2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 499

ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਸਲਾ ਸੀ.ਜੇ.

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੁਲਟ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1960 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਤੇ 20 ਜਨਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੁਲਟ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਕਵਾਂ ਰਿੱਟ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜੇ.ਐਨ. ਕੌਸਲ, ਹਰਭਗਵਾਨ ਖੁੰਗਰ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਚ.ਐਸ. ਦੁਆਬੀਆ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਆਰਡਰ

ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ.—ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਭਰਾ, ਦੁਲਤ, ਜੇ, ਇਕੱਲੇ ਬੈਠੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਹਨ। ਉਹ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1952 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 30 ਨਵੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਇਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਪੱਕਾ ਹੋਇਆ। 27 ਜਨਵਰੀ, 1958 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਵਿਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸੀ. ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਆਰਮਡ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

XIV - (2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 500

ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਸਲਾ ਸੀ.ਜੇ.

ਇਸ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਨਖਾਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 100. 18 ਜੁਲਾਈ 1958 ਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬਕਾਉਕਜ ਸੀ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 'ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ' ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੈਂਕ ਸੀ, 3 ਨਵੰਬਰ 1958 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਬਦਲੀ, ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਹ 8 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ 21 ਜੂਨ, 1959 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ

ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਰੈਂਕ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਬਦਲਾਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਦੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

XIV - (2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 501

ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਸਲਾ ਸੀ.ਜੇ.

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ "ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਨਾਂ" ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (4) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 3। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਲਟਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਉਲਟਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤਰੱਕੀ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਸਿਰਫ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ (ਭਰਤੀ) ਨਿਯਮ, 1954 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 4 ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਰਤੀ (a) ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ (b) ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਡਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਊਟੀ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਖਾਸ ਰਾਜ. ਇਸ ਲਈ, ਬਾਕੀ ਬਚੀਆਂ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੈਟਾਗਰੀ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਊਟੀ ਪੋਸਟਾਂ ਦੇ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ (ਕਾਡਰ) ਨਿਯਮ, 1954, ਇੱਕ 'ਕੇਡਰ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਕੇਡਰ ਪੋਸਟ' ਨੂੰ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦਾ 1)।

XIV - (2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 502

ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਸਲਾ ਸੀ.ਜੇ.

ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਕਾਡਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ (ਕੇਡਰ) ਰੂਲਜ਼, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਡਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਡਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਇੱਕ ਕਾਡਰ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਪੋਸਟ. ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਕਰਤਾ ਦਾ ਅਸਲ ਦਰਜਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ, ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਪਲਬਧ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜੂਨੀਅਰ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ, ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ (ਕੇਡਰ) ਰੂਲਜ਼, 1954 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 8 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

XIV - (2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 503

ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਸਲਾ ਸੀ.ਜੇ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 36.

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਕਾਡਰ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੇਡਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੇਡਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਡਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਢੀਂਗਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਦੋਂ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾਸ ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪੋਸਟ. ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਮਾਮਲਾ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਯੋਗ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ-

XIV - (2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 504

ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਸਲਾ ਸੀ.ਜੇ.

"ਹੁਣੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਚੀਫ਼ਗਰਾ, ਜੋ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਰੇਲਵੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫਸ ਕਲਾਸ II ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਅਸਲ ਪੋਸਟ III ਜਮਾਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਫੈਕਟਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਸੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼ਗਰਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਇਹ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਦਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਫ਼ਗਰਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਡ II ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 'ਦੁਰਾਚਾਰ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਕੰਮ. ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (1) ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਪੈਪਸੂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਰਾਜਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। "ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਨ"। ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਗਲਤ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਈ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ, 1959 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 61 ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਉਪ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਘੋਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਕੰਮ ਲਈ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਢੀਂਗਰਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਸ ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ।

XIV - (2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 505

ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਜੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਸਲਾ ਸੀ.ਜੇ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਸ.ਸੀ., 1305.

ਇਸਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਲ ਢੀਂਗਰਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ ਬਦਲਣਾ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਰਟੀਕਲ 311 ਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (4) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"(4) ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਹੇਠਲੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ, ਜੋ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਜਾਂ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ) ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (4) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੁਕਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਕੰਸ਼ "ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ" ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਦਲਾਵ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XIV - (2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 506

ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਸਲਾ ਸੀ.ਜੇ.

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਜਾਂ ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਰਿਵਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਜੁਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਰੋਕੋ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਹੋਰ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਇਕ ਹੈ। ਤਰੱਕੀ ਰੋਕਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (4) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਸੀ, ਉੱਪਰ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਾਰਵਾਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਆਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸੰਘ (1), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ।

XIV - (2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 507

ਪੀ.ਸੀ.ਵਾਧਵਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਸਲਾ ਸੀ.ਜੇ.

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤਿੰਨ ਖਾਸ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਢੀਂਗਰਾ ਅਤੇ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਬਦਲਣਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅੱਗੇ ਤਰੱਕੀ ਹੋਵੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਫਾਈਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉਸੇ ਸੈੱਟ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਹਾਲਾਤ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਜੀ ਡੀ ਖੋਸਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾਸ-ਤਾਰਾ ਚੰਦ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਰਾਮ ਰਿੱਛਪਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ , - ਜਵਾਬਦਾਰ

ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਐਨ.ਓ. 1957 ਦੀ

121-ਡੀ. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1908 ਦਾ V) - ਆਰਡਰ 22 - ਕੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-

ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੀਅਲ ਸਮਾਲ-ਕਾਜ ਕੋਰਟਸ

ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਅਨੁਵਾਦਕ

ਨੋਟ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

